

Organizowany po raz ósmy, jako jedna ze sztandarowych imprez krajoznawczych PTTK — Centralny Złot Aktywu Krajoznawczego 1978 — zlokalizowany został na terenach województwa krośnieńskiego. Organizatorami jego były: Zarząd Wojewódzki PTTK w Krośnie, Zarząd Główny PTTK w Warszawie, Wojewódzka Rada Związków Zawodowych i Urząd Wojewódzki w Krośnie oraz Urząd Miasta i Gminy w Dukli.

Impreza odbyła się w dniach 14—20 sierpnia 1978 r., a jej celem było rozwinięcie hasła wieloletniej kampanii krajoznawczej PTTK „Polska naszych dni” i „Turystyka a kultura”.

W trzecim roku trwania kampanii „Polska naszych dni”, wiodącym tematem jest hasło: „Kraj wielkiego budowania”. Chodzi tu o ukazanie przemian i zjawisk towarzyszących wielkiemu ruchowi inwestycyjnemu w Polsce Ludowej. Uczestnicy „CZAK” na wybranych trasach rejestrowali powstałe od 1944 do 1978 r. obiekty przemysłowe, ujmując w swojej ewidencji także te, które istniały przed wybuchem II wojny, a w Polsce Ludowej zostały rozbudowane. Wielu uczestników rozwinęło też tematy poprzednich dwóch lat kampanii.

Drugie hasło „Turystyka a kultura” pozwoliło na uwypuklenie i skonfrontowanie rozlicznych formalnych i głębszych powiązań turystyki i kultury oraz ich wzajemnych oddziaływań. Dało to też sposobność praktycznej oceny kulturotwórczej roli krajoznawstwa w turystyce.

Mając na uwadze podane cele i zadania, nie można było chyba wybrać lepszego miejsca na punkt zborny wszystkich uczestników „CZAK 78” jak Tylawa, która położona jest na trasie Krosno—Barwinek.

Zgrupowanie w Tylawie miało miejsce w dniach 17—20 sierpnia 1978 r. W dniu 17 sierpnia złożono wieńce na cmentarzu

poległych w Dukli. Wieczorem natomiast prezes Zarządu Wojewódzkiego PTTK w Krośnie mgr **Marian Terlecki**, otworzył „CZAK 78”.

W drugim dniu zgrupowania odbyły się liczne imprezy turystyczne. Ogółem przygotowano 7 szlaków dla wycieczek autokarowych pod hasłami: „Kraj wielkiego budowania”, „Muzeum województwa krośnieńskiego”, „Szlakiem przyjaźni”, „Zabytki architektury”, „Szlakiem uzdrowisk”, „Widoki Beskidu Niskiego”, oraz „Traktem królewskim”. Trasa szlakiem przyjaźni połączona była z przekroczeniem granicy czeskosłowackiej.

Trzeci dzień zgrupowania wypełniony był pracą w miasteczku złotowym. W tym dniu odbyła się sesja popularnonaukowa, na której wygłoszono następujące referaty: *Rola przełęcz karpackich* — **Bronisław Cmeła** z Rzeszowa, *Z przeszłości Dukli i okolicy* — **Andrzej Kosiek** z Krosna, *Bitwa o Przełęcz Dukielską w 1944 r.* — **Mieczysław Wieliczko** z Lublina. Natomiast w godzinach popołudniowych obradowano w trzech grupach tematycznych. „Turystyka a kultura”, „Rola instruktora krajoznawstwa”, i „Kraj wielkiego budowania”. Tego też dnia odbyło się otwarte plenarne posiedzenie Komisji Krajoznawczej Zarządu Głównego PTTK. Omówiono na nim przygotowanie i przebieg „CZAK 78”, poddano ocenie przedłożone prace konkursowe, a następnie ustalono miejsce kolejnego „CZAK 79”. Wybór padł na Ostrołękę.

Podczas Centralnego Złotu Aktywu Krajoznawczego odbyło się 7 konkursów na opisy, reportaże, nagrania magnetofonowe, szkice z natury, fotografie itp., przygotowano też wiele imprez towarzyszących, jak kiermasze, giełdę pamiątek krajoznawczych itp. Zorganizowano również kilka wystaw. Jedną z nich pt. *Region krośnieński w fotografii* zlokaliz-

zowano w miasteczku złotowym. Inne dwie wystawy w salach Muzeum Okręgowego w Krośnie *XX lat Dukielskich Złotów Turystycznych i Region Dukielski w literaturze*, eksponowana w Domu Wycieczkowym w Dukli.

Tegoroczny „CZAK” cieszył się dużym zainteresowaniem kilkuset krajoznawców, wśród których poważny odsetek stanowiła młodzież. Żywe zainteresowanie i pomoc przy jego organizacji uzyskano od władz politycznych i administracyjnych województwa krośnieńskiego, za co

należą się głównym organizatorom serdeczne podziękowania.

Warto odnotować, że organizatorzy na zgrupowaniu w Tylawie uczcili też 80 rocznicę urodzin obecnego na zlocie seniora polskiego krajoznawstwa, honorowego członka PTTK kol. **Edmunda Mieroszewicza**. Wręczono mu okolicznościowy puchar oraz przede wszystkim złożono serdeczne życzenia dalszej owocnej działalności w popularyzowaniu krajoznawstwa.

Opr. BRONISŁAW CMELA

Z NOTATNIKA KRAJOZNAWCY

„Jabłońscy zapraszają Matysiaków” — tradycyjny konkurs na najlepszą wieś letniskową, w 1978 r. odbył się już po raz ósmy. Po wizytacji poszczególnych wsi, sąd konkursowy przyznał I nagrodę w wys. 800 tys. zł Cekcynowi — miejscowości w woj. bydgoskim, dwie II nagrody po 400 tys. zł — Czchowowi i Lubrzy i cztery wyróżnienia po 200 tys. zł — Brzozie Królewskiej, Garbatce, Łącku i Pomiechówkowi. W konkursie były też nagrody indywidualne dla tych, którzy wyróżnili się w organizacji wypoczynku i upowszechnianiu idei wsi letniskowej.

Na fundusz nagród złożyły się wpłaty współorganizatorów imprezy: GKT, CZRS, RG LZS, OST „Gromada”.

W Witkowie k. Szprotawy woj. zielonogórskie odkryto niezmiernie interesujące freski gotyckie. Wykopaliska archeologiczne przyniosły ponad 2000 cennych znalezisk; są wśród nich m.in. złote i srebrne monety, bogato zdobiona biżuteria oraz fragmenty zbroi. Świadczą one o wysokiej kulturze życia dworskiego za czasów panowania piastowiczów śląskich.

W Witkowie prowadzi się również prace adaptacyjno-konserwatorskie stancji rycerskiej z XIV w. Będzie ona pełnić funkcję ośrodka szkoleniowo-wypoczynkowego.

W I Międzynarodowym Konkursie Filmu Nieprofesjonalnego na temat ochrony zabytków i naturalnego środowiska człowieka, który odbył się w Toruniu, złoty medal otrzymał film „Projekt miejskiego szpitala w Krems” **F. Suppana** i **K. Korblera** z Austrii oraz „Zródło życia” **R. Futtera** z CSRS. Medale brązowe przyznano filmom polskim: **L. Wojtali** „Blisko nieba” oraz **E. Krala** i **G. Hagera** „Zestarzeć się, nie znaczy umrzeć”. Nagrodę prezydenta miasta zdobył film **E. Górskiego** „Zamek na sprzedaż”. Toruńskie Towarzystwo Kultury, które było organizatorem imprezy, zostało uhonorowane medalem Międzynarodowej Unii Filmu Nieprofesjonalnego UNICA.

XIX Kongres Międzynarodowego Zrzeszenia Hoteli (AIH) odbył się w październiku 1978 r. w Warszawie i gościł blisko 500 hotelarzy z 56 krajów. Wiodącym tematem kongresu były problemy kształcenia zawodowego na poziomie średnim i wyższym w krajach rozwijających się oraz ranga i prestiż zawodu hotelarza. Podczas Kongresu zorganizowano unikalną wystawę pomocy dydaktycznych stosowanych w szkolnictwie hotelarskim.

Kongres odbywał się po raz pierwszy w kraju socjalistycznym i był jednym z największych zgromadzeń w dziejach tej organizacji. Nowo wybranym prezydentem został dr **Gustaw Lotz** z Norymbergi, sekretarzem generalnym pochnownie **Raymond K. Fenelon** z Paryża.

II Suwalski Plener pn. „Sztuka i Środowisko”, zorganizowany przez Ministerstwo Kultury i Sztuki oraz Związek Polskich Artystów Plastyków, odbył się we wrześniu br. nad jeziorem Wigry. Wzięło w nim udział ponad 30 wybitnych naukowców i artystów z całego kraju, a tematem spotkania były problemy ochrony zabytków i krajobrazu.

IV Ogólnopolska Giełda Turystyczna odbyła się w 1978 r. w Łodzi. W ciągu 4 dni trwania imprezy przedstawiciele prawie 60 przedsiębiorstw turystycznych, biur podróży i większych hoteli zawierali transakcje i podpisywali umowy na rok 1979. Łącznie sprzedano miejsc w wczasach, wycieczkach oraz w hotelach za ok. 700 mln zł, co stanowi ok. 20% rocznej sprzedaży usług turystycznych w kraju.

Ogólnopolska konferencja na temat turystyki carawaningowej z udziałem przedstawicieli spośród 62 automobilklubów i klubów w Polsce odbyła się w listopadzie 1978 r. w Chorzowie. Na spotkaniu omówiono zagadnienia informacji o zlotach i imprezach carawaningowych, a także kierunki współpracy klubów krajowych i zagranicznych.

Międzynarodowe seminarium organizacji turystycznych z udziałem przedstawicieli towarzystw i organizacji turystycznych z Bułgarii, Czechosłowacji, NRD, Węgier i Związku Radzieckiego odbyło się w 1978 r. w Sandomierzu. Seminarium poświęcone było wymianie doświadczeń w działalności organizacji turystycznych.

III Ogólnopolski Spływ Kajakowy Wdą odbył się w dniach 26 sierpnia — 3 września 1978 r. Trasa spływu Lipusz—Wyrwa wiodła przez najpiękniejsze tereny Borów Tucholskich. Uczestnicy imprezy obejrzeli kaszubskie chaty w skansenie we wsi Wdzydze Kiszewskie, kamienne kręgi w rezerwacie Obry (głazy narzutowe o charakterze kultowym z II w. n.e), drewniany młyn wodny, rezerwat kilkusetletnich dębów i kaktusy, które rosną w Polsce w Zatoce Osty. Imprezę zorganizowało TKKF w Bydgoszczy.

Ogólnopolskie seminarium pilotów wycieczek zagranicznych odbyło się w Łodzi w dniach 9—11 grudnia 1978 r. W spotkaniu tym wzięło udział 35 pilotów radzieckich „Sputnika” i 70 pilotów „Juwenturu” i „Almaturu”. Omówiono kierunki rozwoju turystyki młodzieżowej w Polsce oraz wymiany turystycznej z zagranicą.

III Międzynarodowe Targi Sztuki Ludowej w Krakowie, zorganizowane we wrześniu 1978 r., poszerzone zostały o udział wystaw mających charakter ofert handlowych dla odbiorców zagranicznych. Obok tradycyjnych: kiermaszu, występów zespołów regionalnych, gawędziarzy i poetów ludowych, symposium na temat mecenatu państwa socjalistycznego nad twórczością ludową, konkursów i dotacji dla artystów, po raz pierwszy odbyły się Ogólnopolskie Targi Sztuki Artystycznej. Zagranicznym handlowcom zaofiarowano przede wszystkim meble, tkaniny artystyczne, ceramikę, wyroby z drewna, biżuterię — towary wartości 25 mln zł dewizowych.

III Ogólnopolski Przegląd Gawędziarzy Regionalnych odbył się w Zabrzu w dniach 20—22 października 1978 r. Uczestniczyło w nim ponad 40 ludowych twórców z różnych regionów kraju, a także z Zaolzia. W ciągu trzech dni bazarze zaprezentowali w gwarze swych regionów o-

wieści współczesne oraz oparte na tradycyjnych motywach ludowych.

I nagrodę jury przyznało grupie gawędziarzy z Czeskiego Cieszyna, indywidualnie natomiast zwyciężył **Władysław Młanek**. Przeglądowi towarzyszyła sesja folklorystyczna.

W styczniu 1978 r. minęło 20 lat od chwili ukazania się pierwszego numeru czasopisma turystyczno-krajoznawczego „Poznaj swój kraj”. Pismo jest kontynuatorem „Orlego Lotu”, organu Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, który w latach 1920—1950 budził i rozwijał wśród młodzieży umiłowanie ojczystego kraju, oraz upowszechniał cele i zadania szkolnego ruchu krajoznawczo-turystycznego.

Pismo redagowane jest pod kierunkiem mgr **J. Kłysińskiej-Szczubialki**. Bogate w treści i ilustracje, pismo upowszechniające wiedzę o Polsce znajduje swych odbiorców nie tylko w kraju, ale i za granicą.

W Piotrkowie Trybunalskim rozpoczęto odnawianie starówki posiadającej wiele cennych zabytków. Prace konserwatorskie i rekonstrukcyjne prowadzi oddział „Zamek” Pracowni Konserwacji Zabytków w Warszawie.

Walny Zjazd członków Klubu Dziennikarzy Turystycznych SDP odbył się w listopadzie 1978 r. w siedzibie Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich w Warszawie. Na zebraniu dokonano wyboru nowych władz KDT. Na czele 9-osobowego zarządu staną ponownie red. **Tadeusz Rycerski** (IMT „Światowid”, „Gościniec”), funkcje wiceprezesów powierzono red. **Janinie Paradowskiej** („Kurier Polski”) i red. **Jackowi Stroce** („Tempo”), zaś sekretarza **Tomaszowi Kowalikowi** („Walka Młodych”). Ponadto w skład zarządu wchodzi: **Cz. Chruściński** („Panorama Polska”), **E. Mączyński** (PBP „Orbis”), **H. Ochęduszek** („Trybuna Odrzańska”), **T. Olszański** (KAW) i **M. Żywień** („Słowo Polskie”).

Zjazd twórców ludowych wieńczący obchody Dni Kultury Pałuckiej, odbył się na początku września br. w Zninie. Wzięło w nim udział 180 artystów amatorów z Pałuk, Kujaw i Kaszub. Zasłużeni artyści za swą pożyteczną, twórczą pracę i popularyzację sztuki ludowej otrzymali nagrody i stypendia. W czasie zjazdu zorganizowano jarmark, na którym ludowi rzeźbiarze, hafciarki, plastycy i twórcy użytkowych pamiątek turystycznych eksponowali i sprzedawali swe prace. Natomiast w amfiteatrze, folklorystyczne zespoły z Węgrowca, Mogilna, Szubina i Żnina zaprezentowały swój dorobek artystyczny.

XI Międzynarodowy Festiwal Folkloru Ziemi Górskich, organizowany w ramach Jesieni Tatrzańskiej, odbył się w dniach 3—10 września 1978 r. Jury oceniało zespoły w czterech kategoriach: grupy autentyczne, zespoły z artystycznym opracowaniem programu, zespoły stylizowane i folklor rekonstruowany.

Walny Zjazd Polskiej Federacji Campingu odbył się w Warszawie w styczniu 1978 r. Obrady dotyczyły m.in. nie najlepszego stanu urządzeń sanitarnych, poziomu usług na obozowiskach oraz troski o intensywny rozwój turystyki campingowej. Podkreślono również konieczność uruchamiania minicampingów w obojętnościach gospodarskich, przy obiektach turystycznych i stadionach sportowych, aby zmniejszyć niedostatki w tym zakresie.

W 1978 r. istniały w kraju 243 campingi.

W Jarosławiu, woj. przemyskie, po pracach konserwacyjno-remontowych na terenie zabytkowej starówki, oddano 100-metrowy odcinek podziemnego chodnika, który stanowi trasę turystyczną. Jednocześnie restaurowane są kamieniczki Starego Miasta, w niektórych z nich urządzone zostaną stylowe kawiarnie i winiarnie.

Ogólnopolski Konkurs Głównego Komitetu Turystyki na najlepsze miejscowości wypoczynkowe, krajoznawcze i wsie letniskowe 1978 r. wyłonił następujących zwycięzców: I miejsce w grupie miejscowości wypoczynkowych i uzdrowiskowych zajął Karpacz, II — Leba, III — Otmuchów, w grupie miejscowości krajoznawczych — I miejsce zajął Człuchów, II — Przeworsk, III — Kamień Pomorski.

Studium Edukacji Turystycznej powstało w Poznaniu w wyniku podpisania dokumentu w dniu 20 grudnia 1978 r. przez przedstawicieli WSP, SZSP i PTTK. Zadaniem SET jest prowadzenie szkolenia turystycznego studentów.

Kierownikiem studium został **Wojciech Raunke**.

XV Konkurs „Srebrnej patelni”, organizowany przez IMT „Światowid”, zakończył się finałem z udziałem 127 zakładów gastronomicznych. Decyzją jury — 20 zakładom przyznano „Srebrne patelnie” po raz pierwszy, a 8 otrzymało to wyróżnienie po raz drugi. Wśród wyróżnionych znalazły się m.in. „Róża Wiatrów” w Gdyni, „Pod Łososiem” w Gdańsku, „Barka” w Kołobrzegu, zajazd „Okocim” w Brzesku, restauracja „Staromiejska” w Starym Sączu, Dom Wycieczkowy PTTK w Kazimierzu Dolnym.

Na polanie „Pod Okólnem” koło Jurgowa na Podhalu rozpoczęto prace konserwatorskie celem ratowania 56 szałasów pasterskich z pocz. XIX w., umieszczonych w skansenie jurgowskim, jednym z najstarszych w Polsce.

Zalączański Park Krajobrazowy obejmujący powierzchnię 7470 ha utworzono na terenie trzech gmin województwa siedleckiego: Wierzchołas, Pątnów i Działoszyn. Park charakteryzuje się urozmaico-

nym krajobrazem, sosnowymi lasami, ciekawym budownictwem drewnianym oraz bardzo licznymi i różnorodnymi formami zjawisk krasowych.

Saska Kępa — zabytkiem. Jedno z najpopularniejszych osiedli dawnej Warszawy, już dziś 350-letnia Saska Kępa, zwana dawniej Kępą Solecką (ze względu na jej połączenie drogą wodną z Solcem), Kępą Kawczą, Kępą Holenderską, wpisana została na listę zabytków urbanistycznych i architektonicznych. Ochronie podlegają tu zarówno całe rozwiązania urbanistyczne ulic, placów, jak też najwartościowsze budynki, stanowiące przykład tzw. funkcjonalizmu, którego przedstawicielami byli w latach trzydziestych tacy architekci jak: Jan Bogusławski, Helena i Szymon Syrkusowie, Bogdan Lachert i Józef Szanajca.

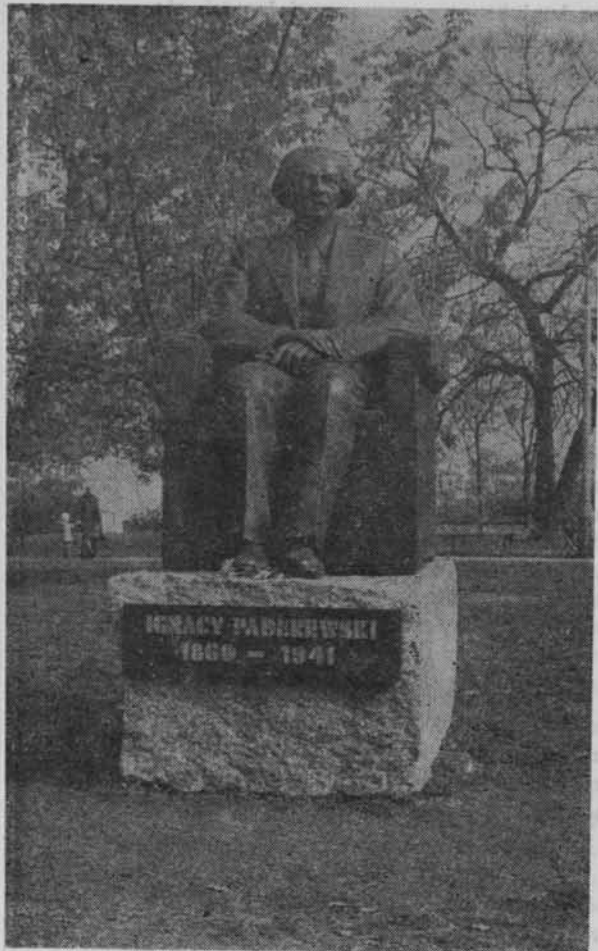
Pomnik pierwszego prezydenta Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Bolesława Bieruta, odsłonięty został w 86 rocznicę jego urodzin, w Częstochowie. Autorem projektu pomnika był plastyk **Gabriel Habdas**.

Pomnik wielkiego muzyka, Ignacego Paderewskiego odsłonięty został 16 września 1978 r. w Warszawie. Stanął on na Skarpie, na tyłach Wyższej Szkoły Muzycznej przy ul. Okólnik.

Pomnik Żołnierza Polskiego odsłonięto w dniu 6 października 1978 r. w Katowicach. Pomnik, przedstawiający piastowskiego orła, spod którego skrzydeł z bronią w postawie do ataku wyłaniają się trzy sylwetki żołnierskie, ufundowany został przez społeczeństwo Śląska i Zagłębia, któremu szczególnie bliskie są tradycje bohaterskich zrywów powstańczych i walk wyzwoleniczych. Monument, będący wizją rzeźbiarską **Bronisława Chromego**, odlali w brązie robotnicy z gliwickich Zakładów Urządzeń Technicznych.

Pomnik Ignacego Paderewskiego (fot. Stanisław Stolarczyk)

Po dokładnych badaniach i konserwacji do parafii Poręba w woj. ostrołęckim powróciła, odnaleziona przez dr **Izabellę Galicką** i mgr **Hannę Sygietyńską**, piękna, stara, gotycka rzeźba „Madonna tronująca z Dzieciątkiem”. Niezwykle cenna, lipowa figura powstała prawdopodobnie w latach 1340—1350 w jednym z przykasztopnych warsztatów rzeźbiarskich na terenie Pomorza.

W 34 lata od wybuchu Powstania Warszawskiego, 1 sierpnia 1978 r. na ścianie

budynku przy ul. Zielnej 37/39 w śródmieściu Warszawy — budynku dawnej PASTY, gdzie mieściła się przed i w czasie okupacji hitlerowskiej Polska Akcyjna Spółka Telefoniczna, uroczystie odsłonięto tablicę, poświęconą pamięci poległych powstańców i upamiętniającą zdobycie tego gmachu.

Atak na Pastę rozpoczęty został 2 sierpnia przez Batalion „Kiliński” IV Rejonu Armii Krajowej, przy udziale innych oddziałów powstańczych. Gmach ten dopiero po kilkunastu dniach niezwykle morderczych i krwawych walk został zdobyty 20 sierpnia.

Akcja ta przeszła do historii jako jedna z najtrudniejszych i najbardziej bohater-skich walk w czasie Powstania.

Ogólnopolska konferencja konserwatorska, poświęcona ochronie zabytków techniki odbyła się w dniach 4—6 października 1978 w Bielsku-Białej. Organizatorem konferencji było Ministerstwo Kultury i Sztuki przy współudziale Naczelnej Organizacji Technicznej oraz Urzędu Wojewódzkiego i Rady Oddziału Wojewódzkiego Naczelnej Organizacji Technicznej w Bielsku-Białej.

W spotkaniu wzięło udział ok. 120 uczestników, głównie wojewódzcy konserwatorzy zabytków i przedstawiciele urzędów konserwatorskich z terenu całego kraju, przewodniczący i sekretarze stowarzyszeń naukowo-technicznych i rad oddziałów wojewódzkich Naczelnej Organizacji Technicznej oraz przedstawiciele wyższych uczelni technicznych, instytutów i Muzeum Techniki NOT. Ponadto w konferencji uczestniczyli przedstawiciele zjednoczeń i zakładów pracy oraz nieliczni społeczni opiekunowie zabytków techniki — przedstawiciele oddziałów PTTK z województwa bielskiego.

„Leśnicy — turystom” — to hasło konkursu organizowanego przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa Oddział w Gdańsku oraz Wojewódzkie Przedsiębiorstwa Turystyczne: „Eltourist” z Elbląga i „Turus” z So-

potu. W końcu października 1978 r. odbyło się jego podsumowanie.

I miejsce za całokształt turystycznego zagospodarowania zdobyło Nadleśnictwo Gdańsk, II — Kartuzy, III — Elbląg. I miejsce za najtrafniej zlokalizowany i najlepiej urządzony parking oraz miejsce biwakowe zdobyło Nadleśnictwo Gdańsk za obiekt w Starej Pile, równorzędnie z Kościerzyną. III miejsce — Elbląg. Elblągowi przyznano specjalne wyróżnienie za zorganizowanie ścieżki zdrowia. Nagrodzono także dwa obiekty turystyczne: Burgale w Nadleśnictwie Dusz oraz stację turystyczną Maja w Nadleśnictwie Kartuzy.

Inauguracyjne posiedzenie Ogólnopolskiego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, powołanego przez Okręgowy Komitet Frontu Jedności Narodu, odbyło się 18 grudnia 1978 r. w Sali Senatorskiej na Wawelu. Przewodniczącym Komitetu został prof. Henryk Jabłoński — przewodniczący Rady Państwa PRL.

W trakcie posiedzenia określono zadania Komitetu i jego czterech komisji (organizacyjnej, programowej, wykonawstwa, propagandy i inicjatyw społecznych). Zadaniem Komitetu jest m.in. propagowanie w społeczeństwie idei odnowy i konserwacji zespołów zabytkowych Krakowa, inspirowanie i koordynowanie inicjatyw społecznych na rzecz ochrony zabytków, przede wszystkim przez gromadzenie środków finansowych i materialnych oraz organizowanie czynów społecznych.

Przedstawiono dotychczasowe wyniki rewaloryzacji Krakowa, plan działania w 1979 r. i dokonano podziału środków zgromadzonych dotychczas dzięki darom społecznym. Uchwalono także tekst apelu, który brzmi:

„DO WSZYSTKICH POLAKÓW
DO MIESZKAŃCÓW KRAKOWA
DO WSZYSTKICH, KTORYM
DROGIE I BLISKIE JEST
DZIEDZICTWO KULTURY
I TRADYCJI

Powołany przez Ogólnopolski Komitet Frontu Jedności Narodu Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa zwraca się do Was o wsparcie dzieła chlubnego i doniosłego. Kierujemy do wszystkich Polaków gorące wezwanie o uczestnictwo w ratowaniu bezcennych skarbów naszej narodowej kultury. Kraków jest własnością całej Polski, wszystkich pokoleń Polaków. Dzieje tego miasta pisane były rozumem i pracą naszych ojców, a jego obecność w kulturze świata była wyrazem wiedzy i zdolności naszego narodu. Z imieniem tego miasta wiążą się nasze najszlachetniejsze uczucia. Program odnowy Krakowa na wielką skalę powstał w latach władzy ludowej. Na potrzebę podjęcia wzmożonego wysiłku wskazała Uchwała Biura Politycznego KC PZPR z lipca 1974 r. Ten właśnie dokument stworzył podstawy do rozwoju akcji odnowy krakowskich zabytków. Realizację tego programu trzeba dziś wesprzeć szerokim, społecznym działaniem. Przywrócenie świetności Krakowowi jest naszym doniosłym, patriotycznym zadaniem, powinnością wobec naszych poprzedników i jednoczesnym obowiązkiem wobec tych, którzy przyjdą po nas. Nikogo z nas nie powinno braknąć w powstającym przymierzu polskich serc i rąk. Odnowa Krakowa winna dokonywać się przy współudziale wszystkich Polaków. Troska o zachowanie bezcennych świadectw tradycji narodowej to wyraz szacunku dla naszego rodowodu, niezbędny składnik naszego patriotyzmu”.

Dnia 16 listopada 1972 r. Konferencja Generalna UNESCO opracowała konwencję o ochronie światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, co w konsekwencji doprowadziło do utworzenia Komitetu Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego.

Głównym zadaniem Komitetu jest ustanowienie listy obiektów kwalifikujących się do miana światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego. Kraje członkowskie mogą też składać wnioski dotyczące listy obiektów „dziedzictwa świa-

Konserwacja zabytkowych kamieniczek przy zagańskim rynku (fot. Zbigniew Wojnowicz)

towego w zagrożeniu". Udziałem Polski było przyczynienie się w dużej mierze do ustalenia kryteriów, jakim winny odpowiadać poszczególne obiekty zgłaszane na listę światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego.

W czerwcu 1978 r. prezydium komitetu przy współudziale Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków (ICOMOS), Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (UICN) oraz Międzynarodowego Centrum Konserwacji Zabytków (ICROM) rozpatrywało wnioski zgłoszone na listę przez 8 państw. W czasie sesji komitetu, która miała miejsce w Waszyngtonie 1978 r., ogłoszono pierwszą listę. Wśród 12 obiektów z całego świata figuruje zabytkowy zespół architektoniczno-urbanistyczny Krakowa oraz

kopalnia soli w Wieliczce. Między dalszymi trzydziestoma wnioskami o wpisanie na listę światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego jest zgłoszony przez Polskę obóz zagłady w Oświęcimiu.

Puławy, woj. lubelskie. W Ośrodku Kultury przy ul. Zwycięstwa 30 otwarto czasową wystawę prac twórców ludowych. Ekspozycja zawiera dorobek 40 twórców pochodzących z okolic Puław. Na wystawie znalazło się 185 prac z dziedziny tkactwa, garniarstwa, kowalstwa, rzeźby, wycinankarstwa. Reprezentowana też była twórczość poetycka: **Zygmunta Kupisza** ze wsi Łany i **Bronisława Pietraka** z Gutanowa.

Warszawa. „Kultura ludowa — kultura narodowa” — to tytuł wystawy zorganizowanej z okazji 60-lecia odzyskania niepodległości w warszawskiej „Zachęcie”. Zgromadzone tu bezcenne eksponaty wypożyczone z licznych muzeów w Polsce akcentowały dwa nurty sztuki polskiej; narodowościowy i ludowy, nawiązujący do sztuki ludu różnych regionów kraju. Obok plastyki reprezentowana była literatura wraz z poezją, obrzędowość ludowa, instrumenty ludowe wraz z nutami i śpiewnikami, strój a także wizerunki i dzieła dokumentalistów i piewców folkloru.

Zagań. W tym nadobrzeńskim miasteczku

— bogatym w zabytki architektoniczne takie jak: zespół poklasztorny augustianów z gotyckim kościołem parafialnym, w którym znajdują się sarkofagi Piastów i książąt żagańskich, słynna barokowa biblioteka, pałac żagański i wiele innych — trwają w rynku prace konserwacyjne XVII- i XVIII-wiecznych kamieniczek. Fakt ten wart jest odnotowania, gdyż w 1978 r. mija 10 lat od zapoczątkowania ochrony i konserwacji zabytków żagańskich przez miejscowe PTTK. W 1968 r. odbudowano i dokonano konserwacji zniszczonego obiektu poklasztornego, adaptując go na dom wycieczkowy PTTK.

Opr. STANISŁAW STOLARCZYK

MUZEA

Łęczna, woj. lubelskie. Muzeum Lubelskiego Zagłębia Węglowego, gromadzące głównie pamiątki etnograficzne i numizmatyczne, powiększyło swoje zbiory o interesujące okazy skał ze śladami flory i fauny, wydobyte w Bogdance. Zakupiono również trzy obrazy olejne **Feliksa Dołgania**, przedstawiające początki głębieńa szybów.

Muzeum mieszczące się w zabytkowej XVII-wiecznej synagodze gromadzi obecnie ponad 2 tys. eksponatów, zamierza również powiększyć powierzchnię wystawienniczą poprzez wykorzystanie lochów.

Sucha Beskidzka, woj. krakowskie. „Mały Wawel” — renesansowy zamek w Suchoj Beskidzkiej poddany został remontowi. Po jego zakończeniu powstanie tu oddział Państwowych Zbiorów Sztuki na Wawelu. W zamku urządza się muzeum zabytkowych wnętrz, od renesansu przez barok, klasycyzm do secesji. Z inicjatywy Towarzystwa Miłośników Ziemi Suskiej

ma powstać także stała ekspozycja zbiorów etnograficznych. W dawnej sali rycerskiej będą odbywać się koncerty muzyki klasycznej.

Frombork. Muzeum Mikołaja Kopernika świętowało w 1978 r. jubileusz trzydziestolecia swego istnienia. Rocznie zwiedza je ponad 250 tys. osób.

Toruń. Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu w kamienicy pod Gwiazdą wzbogaciło się o galerię kopii malarstwa średniowiecznego. Zbiór ten został zestawiony z prac studentów IV roku Instytutu Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Kopie wykonano z dużą wiernością, przy użyciu techniki i farb stosowanych w okresie powstania oryginałów.

Międzyrzecz. Muzeum w Międzyrzeczu, które posiada bogate zbiory etnograficzne

dotyczące okolicznych regionów oraz zbiory historyczne, powiększyło się w 1978 r. o dział poświęcony kształtowaniu się władzy ludowej na tych ziemiach.

Bydgoszcz. Muzeum Okręgowe wzbogaciło się w 1978 r. o dział interesujących pamiątek rzemieślniczych z minionego 60-lecia. Większość z nich to dokumenty ilustrujące działalność dawnych mistrzów, którzy w okresie zaborów pracą i postawą podkreślali swoją tożsamość narodową. Zebrane eksponaty pochodzą głównie od prywatnych właścicieli. Wśród nich znaleźć można liczne i zróżnicowane w formie graficznej dyplomy (bogato zdobione dyplomy jubileuszowe, dyplomy uznania i in.), interesujący materiał fotograficzny, cenne druki, listy, dawne stemple i przedmioty codziennego użytku.

Gołuchów, woj. kaliskie. W otoczeniu 160-hektarowego parku krajobrazowego w oficynie XVI-wiecznego zamku zwanego „kaliskim Wilanowem” powstało Muzeum Lasu i Leśnictwa. Zgromadzono w nim wszystkie gatunki i odmiany drzew i krzewów rosnących w kraju, eksponaty związane z ich historią oraz sprzęt używany przez leśników i myśliwych od czasów pierwszych Piastów po dzień dzisiejszy. W Muzeum znajduje się obecnie już ponad 7 tys. eksponatów.

Gorlice. W Muzeum Regionalnym PTTK im. Ignacego Łukasiewicza w Gorlicach otwarto interesującą wystawę poświęconą 60 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Zbiory obejmują m.in. oryginały broszur Tymczasowego Rządu Ludowego z listopada 1918 r., oryginały obwieszczeń Tymczasowego Zarządu Miasta Gorlic, odezwy i dekrety prezydentów z lat 1918—1919. Obejrzeć można było również frapujący, prywatny zbiór odznak, krzyży i medali z lat 1914—1945.

Koszalin. Dział etnograficzny Muzeum Okręgowego w Koszalinie wzbogacił się

o cenne narzędzia bednarskie, pochodzące ze zbiorów rzemieślnika — **Franciszka Onaszkiwicza**. W skład zestawu wchodzi wszystkie narzędzia, którymi posługiwali się bednarze przy wyrobie beczek.

Milicz. W czerwcu 1978 r., w czasie trwania Dni Ochrony Zabytków, otwarto tu w XIX-wiecznej chacie nowe muzeum regionalne PTTK. W zbiorach znajdują się stare wagi, sieci, ościenie i inne rybackie starocie, piękne trofea myśliwskie, stara kuchnia, żelazka z duszą, drewniana tarka do prażenia zboża na kawę i in. Miejscowi artyści ludowi przekazali do muzeum drewniane rzeźby, m.in. świętki i szopki.

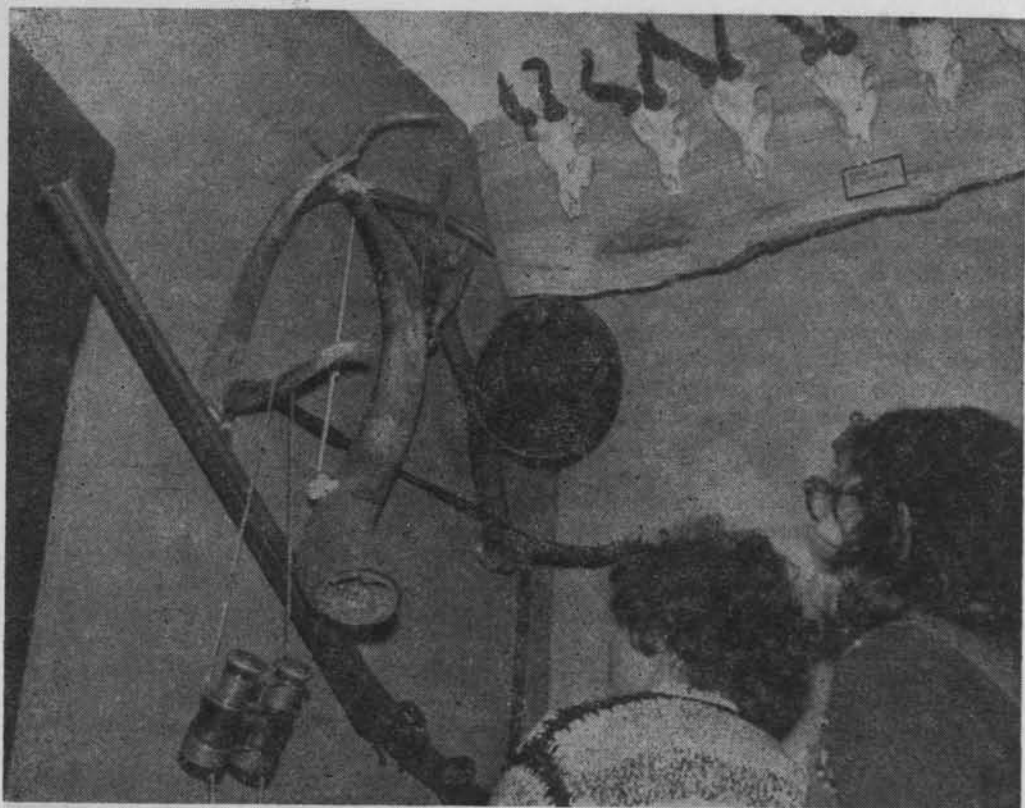
Stąporkowo, woj. kieleckie. W dawnej kopalni rudy żelaza (dziś zakłady górniczo-hutnicze) powstało muzeum staropolskiego górnictwa. W nowej placówce zgromadzono dawne narzędzia górnicze, bryły rudy żelaza i bogatą dokumentację. Są tutaj także interesujące rzeźby artystów amatorów, wykonane w rudzie żelaza i w drewnie, przedstawiające pracę dawnych górników.

Kraków. Tutejsze Muzeum Etnograficzne gościło w lutym 1978 r. jedną z największych w Polsce kolekcję zegarów ludowych, należącą do **Ludwika Ostroga**. Zaprezentowano na wystawie wszystkie ważniejsze odmiany zegarów, wytwarzanych od XII w. w Schwarzwaldzie, skąd rozchodziły się po całej Europie. Z okazji wystawy wydano interesujący katalog, w którym znaleźć można wiele szczegółów dotyczących historii czasomierzy ludowych i rozwoju ich konstrukcji.

Toruń. Tutejsze Muzeum Okręgowe zorganizowało w 1978 r. 25 wystaw, a wśród nich: *Pierniki w dawnej Polsce* — majowa wystawa 700 najciekawszych form piernikowych ze zbiorów muzealnych Krakowa, Wrocławia, Gorzowa Wlkp., Poznania,

Fragment ekspozycji poświęconej myślistwu w milickim muzeum (fot. Zbigniew Wojnowicz)

Rzeźby artystów-amatorów w muzeum staropolskiego górnictwa w Stąporkowie (fot. Zbigniew Wojnowicz)

Cieszyna, Bytomia i Torunia, *Polski portret wojskowy* — 120 obrazów z okresu od XVII do poł. XIX w., *Martwa natura w malarstwie niderlandzkim XVII i XVIII w.* — wystawa przygotowana we współpracy z muzeum w Schwerinie.

Jaworze Średnie, woj. bielsko-bialskie. W jednej ze szkół powstała tu izba bosmańska. Zgromadzone zasoby to okazy morskiej fauny i flory. Są wśród nich ośmiornice, kraby, gąbki, żółwie morskie i in. Wszystkie zbiory pochodzą z kolekcji bosmana **Erwina Pasternego**.

Gdańsk. Powstaje tu muzeum polskiej scenografii. Gromadzone są dekoracje sceniczne i szkice scenograficzne, kostiumy i rekwizyty. Wnętrze budynku, który przeznaczono na muzeum, zostanie również zaadaptowane do wystawiania na małej scenie spektakli. W nowej placówce będą ponadto odbywały się projekcje filmów poświęconych sztuce teatru.

Włodawa, woj. chełmskie. W zabytkowej synagodze z XVIII w. powstaje tu muzeum etnograficzne. Oprócz działu poświęconego historii miasta, w zbiorach muzeum znajdują się stroje ludowe, stare narzędzia i przedmioty codziennego użytku, sprzęt rybacki itp.

Lublin. W Teatrze im. Juliusza Osterwy powstaje Muzeum Teatru. Będzie ono gromadzić m.in. dokumenty i materiały obrazujące życie teatralne Lubelszczyzny w ciągu ostatnich 200 lat. Pierwsze wystawy Muzeum zostały poświęcone wybitnym polskim aktorom, którzy występowali na lubelskiej scenie.

Dębno k. Brzeska. Odrestaurowano tutaj zamek wzniesiony w 1480 r. przez Jakuba Odrowądzę, kanclerza wielkiego koronnego, kasztelana krakowskiego. Latem 1978 r. zamieniono ten gotycki zamek na obiekt

muzealny i udostępniono jedną jego część do zwiedzania. Można tu zobaczyć m.in. urządzone wedle wzorów z XV i XVI stulecia sale reprezentacyjne i komnaty mieszkalne; kuchnię oraz aptekę zamkową.

Nieszawa, woj. włocławskie. Jesienią 1978 r. otwarto tu muzeum poświęcone pamięci malarza i wizjonera architektury — Stanisława Noakowskiego. Mieści się ono w domu rodzinnym artysty.

Warszawa. Stołeczne Muzeum Etnograficzne obchodziło w 1978 r. 90-lecie swego istnienia. Jest ono największą i najstarszą placówką tego typu w kraju. Inicjatywa powołania do życia Muzeum wywodziła się z kręgów stołecznych intelektualistów i zespołu redakcyjnego pisma geograficzno-etnograficznego „Wisła”.

Dziś Muzeum Etnograficzne popularyzuje ludowe kultury całego świata poprzez urządzenie wystaw, pokazów filmowych, odczytów, organizowanie spotkań z podróżnikami-etnografami.

Najciekawszą wystawę w 1978 r. poświęcono kulturze ludowej nowożytnej Grecji. Została ona przygotowana przez Muzeum Greckiej Sztuki Ludowej w Atenach przy współudziale greckiego Ministerstwa Kultury i Sztuki. Obejmowała ona strój, tkaninę, hafty oraz wyroby ze srebra (świeckie i liturgiczne) z różnych regionów Grecji. Wszystkie zaprezentowane na wystawie przedmioty pochodziły z okresu ostatnich 300 lat, a wykonane zostały ręcznie przez greckich artystów i rzemieślników. Wystawa obejmowała łącznie ok. 200 eksponatów.

Druga wystawa *Dawne budownictwo Norwegii* przedstawiała na 100 planszach fotograficznych pałace, katedry, zabudowania chłopskie, ukryte w fiordach małe porty rybackie, budynki przemysłowe i handlowe oraz prowincjonalne kościoły. Szczególną uwagę zwracały XIII- i XIV-wieczne kościoły kryte gontem, wyróżniające się bogatym wystrojem rzeźbiarskim.

Trzecia wystawa — *Obrzędowość świec-*

ka w życiu rodziny — gromadziła przede wszystkim fotogramy nadesłane przez urzędy stanu cywilnego nieomal z całej Polski. Uzupełniono je dokumentami i drukami, takimi jak księgi USC, dyplomy pamiątkowe, akty urodzenia, długotrwałego pożycia małżeńskiego, medale, plakietki i łańcuchy urzędników stanu cywilnego.

Zabrze. Zabrzeńskie muzeum posiadające zbiory z zakresu etnografii, historii miasta i okolic, przemysłu, hutnictwa, górnictwa i chemicznej obróbki węgla na terenie GOP oraz sztuki ludowej — udostępniło do zwiedzania w 1978 r. stałą nową ekspozycję pn. *Z przeszłości polskiego górnictwa*. W kilku salach zgromadzono liczne eksponaty obrazujące rozwój techniki eksploatacji surowców mineralnych w Polsce od początku XVIII w. aż po

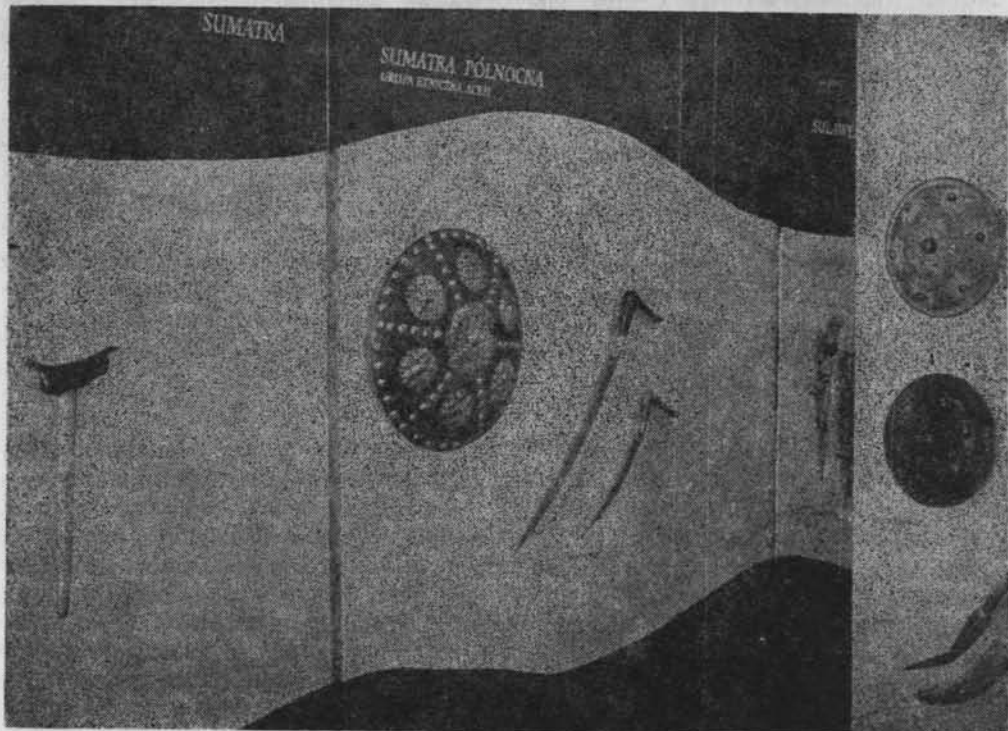
dzień dzisiejszy. Wśród nich kilofy, młoty, łopaty, niecki do przenoszenia węgla, aparaty tlenowe, lampy górnicze, drewniana pompa odwadniająca używana w XVIII w. w kopalni rud cyny w Gierczynie, unikalny zbiór dawnych rysunków i dokumentacji złóż mineralnych, paradne laski górnicze, współczesne rzeźby wykonane w węglu oraz zbiór malarstwa nieprofesjonalnego o tematyce górniczej.

Muzeum mieści się w Zabrzu przy pl. Krakowskim 9.

Warszawa. W powstałym na początku 1978 r. oddziale Muzeum Azji i Pacyfiku, tj. w Galerii Nusantary (tę nazwę zresztą nosiła kolekcja **Andrzeja Wawrzyniaka** aż do czasu przemianowania jej na muzeum) otwarta została wystawa pt. *Broń ludów Indonezji*. Zaprezentowano 100 eksponatów, w tym najbardziej znaną, oso-

Fragment wystawy „Broń ludów Indonezji” (fot. Stanisław Stolarczyk)

bistą broń indonezyjską — krisy, tasako, tzw. kiewangi i parangi służące do obrony przed drapieżnikami, goloki, bogato zdobione oszczepy. Na wystawie znalazła się również broń rytualna: toporek rytualny z wyspy Bali oraz noże czarowników z Jawy.

W maju Galeria gościła prace Andrzeja Strumiły: rysunki, grafikę, malarstwo i fotografie z Nepalu, Chin, Tajlandii, Wietnamu, Japonii, Tybetu.

Warszawa. W końcu roku w Galerii Sztuki Faras w Muzeum Narodowym otwarta została stała wystawa *Krzyż koptyjski i jego naśladownictwa*. Ekspozycja, na której zgromadzono kilkaset eksponatów pochodzących z czasów od średniowiecza aż po wiek XIX, jest plonem długoletnich zainteresowań kolekcjonerskich i kilku wypraw do Etiopii dr **Wacława Korabiewicza**. Wartość tego zbioru jest bezcenna, gdyż dzięki tej kolekcji, przekazanej nieodpłatnie przez ofiarodawcę Muzeum, można prześledzić rozwój motywu krzyża w monofizycznym chrześcijaństwie.

Warszawa. W Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza, z okazji 180 rocznicy urodzin poety i 25-lecia działalności wystawienniczej Muzeum, udostępniono do zwiedzania bardzo interesującą (i długo utrzymaną na afiszu) wystawę pt. *Pan Tadeusz*. Ekspozycja (stroje, przedmioty codziennego użytku, książki, obrazy) związane były z epoką opisywanych przez wieszczka wydarzeń. Wystawiono również wszystkie wydania i przekłady epepei narodowej *Pan Tadeusz*.

Warszawa. We wrześniu 1978 r. w za-bytkowym budynku, zwanym „Podchorążówką”, otwarto salon wystawienniczy. Pierwszą wystawę poświęcono historii i odbudowie Zamku Królewskiego w Warszawie. W przyszłości prawie wszystkie

pomieszczenia przeznaczone będą na ekspozycje Muzeum Historii Łazienek, które ma zamiar utworzyć dyrekcja Muzeum Narodowego. Podstawą muzeum łazienkowskiego będą ekspozycje udostępnione przez Muzeum Wojska Polskiego i Muzeum Historyczne m.st. Warszawy.

Końskie. W siedzibie Oddziału PTTK przy ul. 22 lipca 18 udostępniono do zwiedzania Izbę Pamięci. Zgromadzone w niej społecznym wysiłkiem ekspozycje dotyczą przemysłowej przeszłości miasta oraz tragicznych wydarzeń z okresu okupacji hitlerowskiej.

W jednej z sal znalazła się też czasowa ekspozycja, wypożyczona z Muzeum Archeologicznego w Warszawie, zawierająca broń, kobiece ozdoby i przedmioty codziennego użytku pochodzące z odkrytego w 1925 r. na peryferiach miasta rozległego cmentarzyska datowanego na wiek XI.

Krosno. W Muzeum Okręgowym zorganizowana została wystawa obrazująca jeden tylko wycinek bogatej, 25-letniej działalności miejscowego oddziału PTTK. Dotyczyła ona bowiem Ogólnopolskiego Złotu Turystycznego do Dukli, który nieprzerwanie organizowany jest od 20 lat. Wystawa pn. *20 lat Dukielskich Złotów Turystycznych* ujawniła bogate i interesujące materiały archiwalne (dla każdego kolejnego Złotu), które z pietyzmem gromadzone są i przechowywane w krośnieńskim Oddziale PTTK. (B.C.)

Santok, woj. gorzowskie. W miejscu, gdzie od lat trwały wykopaliska archeologiczne przynoszące bogaty materiał historyczny z czasów Kasztelanii Santockiej, powstało muzeum regionalne. Siedzibą jego jest XIX-wieczny obiekt, niegdyś pełniący funkcję zajazdu. W nowo urządzonej izbie muzealnej znajdują się: model średniowiecznego grodu santockiego oraz najrozmaitsze materiały wydobyte przez

Fragment całorocznej wystawy „Pan Tadeusz” (fot. Zbigniew Wojnowicz)

archeologów. W przyszłości powstanie tu także rezerwat archeologiczny.

Słońsk, woj. gorzowskie. Powstaje tu muzeum martyrologii, które znajdować się będzie na terenie byłego więzienia, gdzie przebywali antyfaszyści niemieccy i gdzie w późniejszym okresie straconych zostało kilkuset więźniów różnych narodowości. Inicjatywę tę podjęło Muzeum Okręgowe w Gorzowie Wlkp., w porozumieniu i przy współpracy z Okręgową Komisją Badania Zbrodni Hitlerowskich

w Polsce oraz Wojewódzkim Komitetem Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa.

Warszawa. 23 października 1978 r. w Muzeum Techniki odbył się pokaz pn. *Zyrardów — miasto fabryczne*. Wystawa ta, zorganizowana przez Muzeum Techniki i Pracownię Konserwacji Zabytków, była prezentacją rozwoju przestrzennego miasta, dziejów jego zabudowy oraz programu konserwatorskiego. Jest to pierwsza w kraju tego typu wystawa poświęcona XIX-wiecznej osadzie fabrycznej,

Fragment ekspozycji w Izbie Pamięci TOPR (fot. Andrzej Kajper)

prezentująca zarówno przekazy ikonograficzne z różnych lat rozwoju miasta, jak i projekty architektoniczne oraz analizy koncepcji urbanistycznej wraz z programem konserwatorskim do planu rewitalizacji.

Warszawa. Muzeum Literatury wzbogaciło się o bardzo cenne pamiątki po Adamie Mickiewiczu. Wśród sprowadzonych do kraju przedmiotów znalazły się m.in.: mahoniowy stół-biurko, przy którym poeta pracował, krzesła, fotele, stolik pamiętający partie szachów rozgrywane z Chopinem, marmurowy zegar, mahoniowa biblioteka. Z osobistych rzeczy Mickiewicza w muzeum znalazły się: lornetka teatralna, złota szpilka z brylantami ofiarowana mu przez Puszkina, spinki do mankietów, zbierane przez poetę numizmaty, pierścionek, ok. 30 starych druków oprawionych w pergamin, które były własnością Mickiewicza, autografy, pięć listów poety i in.

Zbiory kupione zostały od zamieszkałego w Paryżu **Jerzego Goreckiego** —

prawnuka Adama Mickiewicza, wnuka jego córki Marii.

Wrocław. Z okazji 30-lecia swego istnienia Muzeum Narodowe we Wrocławiu zorganizowało w dniach od 23 listopada 1978 do 15 lutego 1979 r. wystawę pn. *Konserwacja zbiorów Muzeum Narodowego we Wrocławiu w latach 1948—1978*, która miała na celu zarówno ukazanie dorobku muzealnych pracowni konserwatorskich, jak i popularyzację zagadnień związanych z ochroną zabytków w ogóle.

Bydgoszcz. Miejscowe Muzeum Okręgowe uruchamia w zabytkowym budynku byłej sufraganii swój oddział z ekspozycją poświęconą historii kultury materialnej Pałuk. Oddział PTTK w Zninie przekazuje zbiory społecznego Muzeum Regionalnego PTTK nowej placówce państwowej.

Węgorzewo, woj. suwalskie. W końcu 1978 r. otwarto tu Muzeum Współczesnej Sztuki Ludowej, mieszczące się w zabyt-

kowej kamienicze. Wypełniają je ekspozycje wykonane przez twórców amatorów. Są tu m.in. liczne świątki, unikalna kolekcja rzeźb Aleksandra Słonimskiego, wyroby tkackie, wyroby ze słomy, wikliniarstwo ozdobne, wycinanki i pająki, pisanki i hafty, a także dawne stroje polskie i ukraińskie.

Zakopane, woj. nowosądeckie. W zabytkowym pasterskim szałasie na Polanie Chochołowskiej otwarto w grudniu 1978 r. Izbę Pamięci Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Oprócz licznie zgromadzonych tu dokumentów, świadczących m.in. o bohaterskiej akcji transportowania w trudnych zimowych warunkach 1945 r. rannych radzieckich i słowackich

partyzantów za linię frontu, w Izbie wyeksponowano też góralski sprzęt pasterski.

Legionowo, woj. stołeczno-warszawskie. W roku 35-lecia ludowego Wojska Polskiego otwarto tu Dom Tradycji 1 Warszawskiej Dywizji Zmechanizowanej im. T. Kościuszki. W ładnym nowoczesnym pawilonie wyeksponowano dokumenty i broń kościuszkowców z okresu II wojny oraz materiały obrazujące współczesne życie dywizji. Na czołowym miejscu znalazły się pamiątki związane ze służbą żołnierzy 1WDZ w doraźnych siłach zbrojnych ONZ na Bliskim Wschodzie.

Opr. BARBARA MIROSLAW